

Op weg naar Werelderfgoed Frederiksoord Nu

FREDERIKSOORD – Van mensen in de omgeving van Frederiksoord horen we vaak: er gebeurt de laatste tijd veel in Frederiksoord. Regelmatig komt er nieuws over activiteiten in de regionale media. Het is waar: er is veel reuring in de kolonie. Zoveel zelfs, dat de redactie ook dit keer een keuze moest maken uit de verschillende onderwerpen voor publicatie. Voor een volgende uitgave is er al weer stof genoeg. En dat is goed, want dat betekent dat er sprake is van veel positieve dynamiek.

Het is belangrijk dat de bewoners van Frederiksoord en omgeving en andere belangstellenden goed op de hoogte blijven van de ontwikkelingen.

Ook is het goed dat de mensen achter deze activiteiten hierover in gesprek blijven met de omgeving. Het was verheugend dat op de

informatiebijeenkomst van de mvw van 25 maart ruim honderd mensen aanwezig waren. Het bleek een geanimeerde bijeenkomst waarin een plezierige dialoog met de bewoners mogelijk was. Het is wijs om op gezette tijden deze informatie bijeenkomsten te blijven houden.

Naast de mvw en het Huis van Weldadigheid is ook de ondernemersvereniging Weldadig Oord actief bezig initiatieven te ontwikkelen. Om de vele verschillende activiteiten te coördineren en waar nodig op elkaar af te stemmen is door de mvw samen met Provincie en Gemeente Westerveld tijdelijk een gebiedscoördinator aangesteld. In deze editie een gesprek met Jacob Heitman over zijn rol in dit dynamische veld.

Jan Mensink heeft op 29 maart zijn lang verwachte boek over 200 jaar mvw gepresenteerd. Het is een mooi geïllustreerd werk geworden met veel informatie. Er blijkt veel belangstelling voor het boek. Het is een aanwinst voor mensen die de mvw een warm hart toedragen.

Op 1 mei heeft het nieuwe Museum de Proefkolonie de deuren geopend. Het is een prachtig beleveniscentrum geworden. Er is heel veel werk verzet in korte tijd. Maar het

resultaat is er. Een geweldige aanwinst voor Frederiksoord en voor verspreiden van het verhaal over het erfgoed van Johannes van den Bosch! Op deze pagina een foto van het nieuwe museum naast een historische foto van de Timmerwinkel waarin later de Koloniehof gevestigd werd.

Het project van de nieuwe koloniewoningen loopt boven verwachting goed. De duurzaamste bouwer van Drenthe 2019 Bouwbedrijf Broekman kan de stroom van aanvragen niet meer verwerken. Alle opties zijn gegeven. Het is een nagekomen succes voor Jan Mensink die in 2004 met het initiatief nam voor dit project.

De deels vernieuwde redactie van De Star wenst u behalve het leesgenot een dynamische en goede zomer toe. Reacties en suggesties heel erg welkom op star.frederiksoord@home.nl. Via dit e-mailadres kunnen belangstellenden buiten Frederiksoord, Wilhelminaoord en Nijensleek een digitale versie van De Star aanvragen. Denkt u erom dat u wijzigingen van uw e-mailadres even aan ons doorgeeft! In Museum De Koloniehof en in Logement Frederiksoord is altijd een gratis papieren versie verkrijgbaar.

Peter Bom, Nico de Leeuw en André Tempelaar

Koolmeesjes moeten eikenprocessierupsen bestrijden

FREDERIKSOORD – Koolmeesjes blijken met succes te worden ingezet in de bestrijding van de hinderlijke eikenprocessierups.

Toen Henk Damhuis vernam dat de firma Wildkamp in Steenwijk 60 vogelhuisjes voor mezen ter beschikking wilde stellen, mits verbonden met een maatschappelijk project, dacht hij gelijk aan een kans om in en rondom het Sterrebos te proberen de vervelende rupsen te bestrijden. Hij schakelde Martin Wemes in, oud militair die betrokken is bij een re-integratieproject van defensie, genaamd The Colony.

Militairen en defensie medewerkers worden in de omgeving van de kazerne in Havelte ingezet om een bijdrage te leveren aan het woon- en leefklimaat van de omgeving. Inmiddels hebben een aantal deelnemers aan The Colony de 60 nesthuisjes in het bos naast de Schietbaan opgehangen.

Damhuis zal de komende jaren monitoren hoe het leven in de nestkastjes zich ontwikkelt. Zo wordt het Sterrebos ook nog een vrolijke proeftuin voor biologische bestrijding van ongemak. Met Bentheimer varkentjes tegen de Japanse Duizendknoop en koolmeesjes tegen de schadelijke rupsen.

Kort Kolonienieuws

- De **informatieavond** voor bewoners en vrijwilligers op 25 maart werd door ruim honderd geïnteresseerden bezocht.
- Het **Museum De Proefkolonie** heeft op 1 mei de deuren geopend.
- Het nieuwe **Tourist Info Punt**, het bezoekerscentrum voor de Koloniën van Weldadigheid zoekt vrijwilligers. Aanmelden bij Hilda Groen.
- Op 11 en 12 mei vindt de grootste **buitenfair** van Noord-Nederland (de Dagblad van het Noorden Lentefair) plaats in De Tuinen van Frederiksoord. Vorig jaar trok de fair meer dan 10.000 bezoekers.
- **Restaurant Bitter Zoet** uit Veenhuizen organiseert in Frederiksoord en Ommerschans Erfgoed Diners. Ze worden op 17, 18 en 19 mei gehouden in De Tuinen en bij Hoeve Willem III.
- Het in juni geplande **dansfestival Drenthe** on the Move gaat dit jaar niet door, maar wordt verplaatst naar 2020.
- Na 12 jaar verhuist de **plattelandsfair Paard en Erfgoed** van Hoeve Boschoord naar De Tuinen. Op 1 september wordt een groot plattelandsfestijn gehouden. Als publiekstrekker komt de dressuurruiter Adelinde Cornelissen. Informatie: www.paarden-erfgoed.nl. Voor dit evenement worden nog vrijwilligers gezocht. Opgeven via info@paarden-erfgoed.nl
- De Amsterdamse kunstenaar Neeltje ten Westenend heeft tijdelijk in de koloniewoning aan de Kon. Wilhelminaoord 26 haar werkplaats gevestigd voor het **kunstproject Growing Archive of Reconstruction**. Ze werkt aan een filmdocumentaire over de betekenis van de geschiedenis van de koloniën van Weldadigheid en de wijze waarop de gemaakte omgeving het leven van mensen beïnvloedt. Ze zoekt oude ansichtkaarten en foto's van Frederiksoord en omgeving. neeltjetenwestenend@gmail.com
- Op initiatief van het **Kempens Landschap**, waarin de Belgische koloniën Wortel en Merksplas liggen, hebben de Belgische en Nederlandse overheden voor alle voormalige koloniën van Weldadigheid het Europese Erfgoedlabel aangevraagd. De Europese Erfgoedlijst omvat cultureel erfgoed dat gemeenschappelijke waarden heeft en belangrijke elementen omvat uit de Europese geschiedenis.

Even voorstellen

De redactie van De Star heeft twee nieuwe leden. **Peter Bom** (67) woont sinds 2 jaar met Ellen in een nieuwe koloniewoning aan de Vaartweg. Recent was deze woning te bewonderen in het tv-programma Bin-

nenstebuiten. Hij was als elektrotechnicus werkzaam in de automatisering en telecommunicatie. Na een leven in de Randstad is hij in de kolonie neergestreken. Hij vindt De Star een opvallend positief, informatief en professioneel periodiek en is blij en trots dat hij er aan kan meewerken. **Nico de Leeuw** (64) was werkzaam bij de Koninklij-

ke Landmacht en sinds 1996 leraar aan een vo-school in Zwolle. Geboren in Zuid-Limburg kwam hij na omzwervingen twee jaar geleden terecht een koloniewoning in Wilhelminaoord. Ook hij werd gegrepen door de geschiedenis van de Maatschappij van Weldadigheid en vindt meewerken aan De Star een prachtige uitdaging.

Gebiedsregisseur Jacob Heitman wil van 1 + 1 = 3 maken

FREDERIKSOORD – Eind jaren 80 was **Jacob Heitman** leerling op de tuinbouwschool in Frederiksoord. Sinds 12 jaar begeleidt hij als zelfstandig ondernemer gebiedsprocessen.

Dat betekent dat hij met alle partijen die bij een project in een regio betrokken zijn rond de tafel

zit om niet alleen samenhang en synergie te creëren, maar meer daadkracht te laten ontstaan. Hij is voorlopig aangesteld voor een jaar door zowel Provincie, Gemeente en MvW om het geheel van projecten in de Vrije Koloniën te begeleiden. Daarbij gaat het om twee pijlers: de vrijetijd economie en het sociaal ondernemerschap, zoals benoemd in het Kolonienplan.

Daarnaast is er een woonomgeving, er zijn gevestigde landbouwbedrijven en er is een bijzondere geschiedenis. Hoe krijg je een optimale synergie tussen de deelnemers aan de projecten en houd je tegelijkertijd een balans met het reguliere werk- en leefklimaat in deze bijzondere omgeving? Alles hangt met alles samen. Heitman is een socratisch denker

en doener, daarbij is consensus een belangrijk middel om doelen te bereiken.

Naast de begeleiding van dit proces zal Heitman ook proberen financiering te vinden voor projecten. Op de vraag hoe hij de eerste maanden in Frederiksoord ervaart, antwoordt hij: Er gebeurt veel in Frederiksoord,

maar er is ook terughoudendheid. Hij vindt dat bestuurders meer moeten leren loslaten en overlaten aan de uitvoerende ondernemers. Daarbij is de tijd van praten voorbij. We moeten nu wat laten zien. Samenwerken is noodzaak en we moeten consistent blijven. Zeker in deze tijd van sociale media. Belang-

rijk ook is dat we voeling houden met de ontwikkelingen in de omgeving. In het Kolonienplan staat waar we naar toe willen. Centraal staat nog steeds de droom, oftewel het verhaal van Johannes van den Bosch. Mijn taak is te zorgen dat 1 + 1 = 3 wordt.

Droom en weldaad 'Een boek voor iedereen'

Het boek is te bestellen voor € 34,50 via www.jubileumboek200jaarmvw.nl

FREDERIKSOORD – Dat kan met recht gezegd worden van het jubileumboek 'Droom en weldaad – 200 jaar Maatschappij van Weldadigheid'.

Jan Mensink, voormalig directeur en auteur van het boek kan op vrijdag 29 maart het drie jaar durende proces afronden tijdens de officiële presentatie van het boek in het Huis van Weldadigheid. Onder het toezien van vele genodigden is de presentatie in handen van Andries Ophof van RTV Drenthe.

Jan is er met recht trots op, want het is een fantastisch mooi, dik, rijk geïllustreerd boek geworden, met boeiende vertellingen, anekdotes, niet eerder gepubliceerde documenten, kaarten, interviews en heel veel mooie foto's. Een pronkstuk in de boekenkast of op de leestafel, maar voor alles een lust om te lezen of om in te kijken.

Deze uitgave is een lang gekoesterde droom die is uitgekomen. Het boek beslaat de volledige geschiedenis van de maatschappij vanaf 1818 tot nu. Een belangrijke bron van informatie is het archief van de maatschappij met daarbij de eerste jaargangen van de koloniekraant 'De Star'. 'We hebben een uniek verhaal, we zijn alleen vergeten het te vertellen', aldus Jan Mensink.

Na Jan Mensink, die het boek tijdens de presentatie voor het eerst in handen krijgt, zijn de Drentse gedeputeerde Cees Bijl en burgemeester van Westerveld Rikus Jager de volgende gelukkigen, gevolgd door Wil Schackmann en Angelie Sens, die een belangrijke bijdrage aan het boek hebben geleverd, en voorzitter van het bestuur Anneke Haarsma.

Tot slot bedankt Jan alle betrokkenen, waaronder Jan Jansen en Cor Krüter.

Museum De Proefkolonie vertelt het verhaal

FREDERIKSOORD – Op de bewonersavond van 25 maart lichtte Peter Sluiter een aantal tippen van de sluier op over het nieuwe beleveniscentrum Museum De Proefkolonie dat in mei de deuren opent.

Het museum heeft naast het experiencedeleel ook een auditorium, een educatieve ruimte en een Grand Café. In de belevenis wordt het verhaal verteld van de Maatschappij van Weldadigheid aan de hand van de eerste vijf koloniegezinnen. Dat gaat in drie afzonderlijke ruimten.

In de eerste sectie wordt het leven in de grote stad in 1818 getoond met de grote armoede die er toen heerste. In de tweede sectie toont Johannes van den Bosch zijn plannen over de landbouwkoloniën, zijn dromen die feitelijk in Frederiksoord de voorloper van de verzorgings staat liet ontstaan. Maar anders dan in 1818 is de moder-

ne digitale technologie volledig geïntegreerd in de beleving. In de derde ruimte komt een groot aantal blokken met onderdelen waarin de plannen worden uitgewerkt: de werkzaamheden, de scholen, gezondheidszorg, etc.

Het is aantrekbaar, je gaat er in op. Voor

volwassenen en voor kinderen. En heel bijzonder: de bezoekers kunnen er chatten met Johannes van den Bosch.

Tenslotte wordt de bezoeker verleid om het 'buitenmuseum' te bezoeken, te voet, op de fiets of met de vernieuwde kolonietram. De mogelijkheid om digitaal op zoek te gaan naar verwanten in de kolonie, krijgt een eigen plek in het Huis van Weldadigheid evenals een aangepaste versie van de 'Oral story' beelden. Het eveneens vernieuwde Tourist Info Punt heeft ook een plek in het Huis van Weldadigheid. Het museum is vanaf 1 mei geopend: dinsdag tot en met donderdag van 10.00-17.00 uur. In de schoolvakanties ook geopend op maandag. De officiële opening van Museum De Proefkolonie zal in het najaar plaatsvinden. Peter Sluiter heeft een stevige ambitie voor het nieuwe centrum. Binnen twee jaar wil hij naar 80.000 bezoekers.

Overweldigende belangstelling voor nieuwe koloniewoningen

FREDERIKSOORD – Het bouwbedrijf Broekman uit Nijensleek is uitgeroepen tot het duurzaamste Drentse bedrijf van 2019. Dat is een erkenning en een aanmoediging voor het ontwikkelen en bouwen van 34 energieneutrale koloniewoningen in Frederiksoord en Wilhelminaoord.

Met name ook de ontwikkeling van twee koloniewoningen zonder nuts aansluitingen (geen water, gas, elektra, riool) werd in de beoordeling van het juryrapport van Duurzaam Drenthe Event genoemd. Duurzaamheid is winst, voordeel voor de mens, het milieu en de economie en daarmee scoorde niet alleen Broekman, maar ook de mvw en iedereen die bij dit project betrokken is.

In het populaire tv-programma BinnensteBuiten werd een uitzending gewijd aan de energieneutrale koloniewoning. Met veel enthousiasme vertelden Peter en Ellen over hun heerlijke woning,

de energievoorzieningen, het verhaal van de Maatschappij en hun woonomgeving. Tot hun verrassing leverde de uitzending heel veel reacties op. Niet alleen de woning, maar ook pup Ollie had de harten van de kijkers gestolen. Bouwbedrijf Broekman kreeg meer dan 70 aanvragen voor informatie over een nieuwe woning. De opties voor alle nog beschikbare kavels zijn inmiddels ingevuld.

Nieuws vanuit Huis Westerbeek

- **Jacob Heitman** is aangesteld als **gebiedsregisseur**. Hij moet het gehele gebied meer op de toeristische kaart gaan zetten en gaat zorgen voor de verbinding tussen alle onderdelen van het kolonieplan. Zijn aanstelling is een gezamenlijke actie van de Provincie, de gemeente Westerveld en de Maatschappij van Weldadigheid.
- De verbouwing van de **Mandenmakerij** verloopt op schema. Op het dak worden zonnepanelen gelegd. De inrichting en ingebruikneming door Ecolan van de 13 appartementen in het gebouw gebeurt geleidelijk vanaf 1 juni.
- De opstallen en het terrein van de **voormalige Koloniehof** zijn per 1 april eveneens verhuurd aan het Zorg en Arbeid Buro Ecolan. In de komende jaren gaat Ecolan, dat ook actief is in het Kiemhuis, hier verschillende activiteiten uitvoeren. Er komt onder andere een kenniscentrum bijteelt, er worden zorgactiviteiten aangeboden en er komt een horeca gelegenheid.
- Op het **Huis van Weldadigheid** zijn

570 zonnepanelen gelegd. Helaas is er tengevolge van de werkzaamheden lekkage opgetreden, waardoor enig oponthoud in de werkzaamheden intern dreigde te ontstaan.

- De verplaatsing van het **parkeerterrein** bij het Huis van Weldadigheid gebeurt waarschijnlijk pas in 2020.
- Met de **Rijksdienst Cultureel Erfgoed** is een primeur afgesproken: 1x per 3 maanden is er tussen MVW en RCE, samen met provincie en gemeente een structureel overleg. Dit bevordert een efficiëntere werkwijze.

den is er tussen MVW en RCE, samen met provincie en gemeente een structureel overleg. Dit bevordert een efficiëntere werkwijze.

- Over de bestemming van de **voormalige boerderij van Prikken** zijn besprekingen gaande over een start up centrum voor Groen en Food.
- De belangstelling voor het verkrijgen van een **nieuwe Koloniewoning** is zo groot dat de wachtlijst is gesloten. Er zijn geen opties meer te verkrijgen. De schitterende tv-uitzending van Binnenste Buiten leverde Bouwbedrijf Broekman ruim 70 telefoontjes op. Dit jaar worden 8-10 nieuwe woningen gebouwd. Wel moeten alle terreinen grondig worden onderzocht op het voorkomen van beschermde diersoorten.
- De mvw faciliteert het initiatief van de **St. Weldadig Oord** om wandelroutes door het gebied te ontwikkelen. Voor twee routes, de Monumenten Route en de Proefkoloniev route is inmiddels vergunning aangevraagd.

SPONSOREN

